

образовально-професійними програмами підготовки спеціалістів), професійну компетентність (наличие знань по конкретним проблемам), уміння (готовність до виконання типових завдань), освітню компетентність (уміння добиватися знань самостійно в межах навчального закладу), автономність (спроможність до самостійного незалежного рішення питань відповідного рівня компетентності та відповідальності), соціальну адаптивність (узгодження індивідуального поведінки з соціальними нормами трудового колективу), професійну адаптивність (збереження спроможності спеціаліста при впровадженні нових технологій та обладнання). Оптимізація навчального та виховного процесу здійснюється в розробці професійних прийомів для підготовки студентів до самосовершенствования своїх знань та навичок для подальшої професійної діяльності.

Ключові слова: *формування особистості, самопідготовка та самоосвіта, навчальний процес, професійна компетентність, соціальна адаптивність.*

H. Ye. Hirnyk

Doctor's Personality Formation: Problems and Tasks of Higher Medical Educational Institutions

Ivano-Frankivsk National Medical University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

E-mail: galingir@ukr.net

Abstract. The article is dedicated to the problems of formation of future doctor's personality at the higher educational institutions, what is essential for the successful establishment and harmonious

development of a highly qualified specialist, a responsible member of society and a good citizen. Modern psychology and pedagogical science consider student's personal formation to be a special social-psychological phenomenon and an important component of the whole educational process of training in higher education. The fact that the teaching of students is both a subject of learning and educating and is effective only if a student wishes to be an active participant in the educational process and self-improvement is outlined. The transformation of the educational process enables employers to get professionals, who adapt promptly, and implement modern requirements for quality of education: knowledge (determined by educational qualification characteristics and professional programs of specialists training), professional competence (availability of knowledge about specific problems), ability (willingness to perform common tasks based on the standards), educational competence (the ability to acquire knowledge themselves, outside the institution), autonomy (ability to self-independent solution of the problem on the appropriate level of competence and responsibility), social adaptability (coordination of individual behavior to social norms), and professional adaptability (maintaining efficiency in the implementation of new technologies and equipment). Optimizing the learning and teaching process is to develop professional techniques, to prepare students for self-improvement of the knowledge and skills for future professional activity as a factor in the educational process.

Keywords: *personality formation, self-preparation and self-education, educational process, professional competence, social adaptability.*

Надійшла 20.04.2015 року.

УДК 614.253.52

Куласць В.М.

Самостійна практична робота лікарів – інтернів

Кафедра терапії і сімейної медицини ПО (зав. каф.- проф. Глушко Л.В.)
ДВНЗ "Івано-Франківський національний медичний університет"

Резюме. У роботі розглядаються різні аспекти самостійної роботи лікарів-інтернів, що є важливою складовою частиною навчального процесу та основним методом досягнення компетентності майбутнього лікаря. Зміст самостійної роботи лікарів-інтернів над конкретним модулем визначається тематичним планом вивчення модуля, завданнями та вказівками викладача. Відповідно, основним завданням співробітників кафедри терапії і сімейної медицини ПО стає передача лікарям-інтернам навичок до постійного самонавчання.

Ключові слова: *лікар-інтерн, навчальний процес, самостійна практична робота.*

Подальша активна розбудова Національної системи охорони здоров'я на нових засадах ставить вимогу подальшого підвищення ефективності підготовки фахівців [2]. Під час практичної підготовки інтернів на післядипломному етапі слід налаштовувати майбутніх лікарів на якісне забезпечення медичної допомоги пацієнтам та їх родинам. Упродовж навчання в інтернатурі належить формувати компетентність майбутнього фахівця, вчити об'єднувати та аналізувати отримані знання з метою раціонального вирішення професійних завдань [4]. Слід прищеплювати почуття відповідальності та обов'язку до постійного підвищення професійного рівня відповідно до модернізації сучасних технологій у медицині [5].

Лікар-інтерн – це творчо мисляча особа, майбутній лікар, яку необхідно вчити не тільки канонів медицини, але й думати, як отримати нові знання та застосовувати їх під час професійної діяльності. Навчати лікаря-інтерна самому самостійно вчитися – це одне з головних завдань науково-

педагогічних працівників кафедри терапії і сімейної медицини ПО університету. Успішність самостійного навчання багато в чому залежить і від якості попереднього оволодіння ними методикою роботи над навчальними матеріалами [5]. Якщо вона у них недостатньо відпрацьована, то необхідно надавати перевагу методам, які дозволяють викладачу здійснювати безпосереднє керівництво їхньою роботою. У подальшому, в міру накопичення цього досвіду, необхідно все більше застосовувати методи, в основі яких лежить самостійна активна та творча їх робота. Особливої актуальності завдання набуває в сучасних умовах, коли об'єм необхідних знань для фахівця-медика різко та швидко збільшується, і коли неможливо робити головну ставку на засвоєння необхідної суми знань [6]. Усім важливо вміти самостійно поповнювати свої знання і не тільки, для орієнтації в стрімкому потоці інформативних змін, але й уміння їх використовувати з метою узагальнення конкретних завдань [4].

Самостійна робота лікарів-інтернів є важливою складовою частиною навчального процесу та основних засобів оволодіння навчальним матеріалом у вільний від навчальних занять час [1]. Вона проводиться з метою: засвоєння навчального матеріалу, який передбачений навчальною програмою; закріплення та поглиблення знань, умінь та навичок, одержаних на всіх видах навчальних занять; виконання завдань, підготовки до подальших занять, іспиту, КРОКУ-3; формування культури розумової праці, самостійності та ініціативи у пошуку і набутті нових знань. Самостійна робота лікарів-інтернів може мати місце при проведенні усіх видів навчаль-

них занять і відбуватись у навчальних аудиторіях, палатах, маніпуляційних, спеціалізованих кабінетах (УЗД, ЕФГДС), комп'ютерних класах, бібліотеці тощо. Основні напрямки та зміст самостійної роботи лікарів-інтернів за модулями визначаються лекційним курсом. Тому при доведенні лекційного матеріалу викладачам необхідно активізувати психіку слухача до самостійного поглиблення знань, активної участі в розгляді навчальних проблем і питань, аспектування лекційного матеріалу [3].

Особливе місце займають самостійні заняття, які проводяться під час чергувань, на яких лікарі-інтерни разом із черговим лікарем проводять повний обсяг обстеження хворих, які поступили, з наступним визначенням тактики лікування. У подальшому лікарі-інтерни самостійно спостерігають за станом даних пацієнтів, динамікою змін лабораторних та інструментальних методів обстеження і всі результати систематично доповідають викладачу. Самостійна робота повинна забезпечуватись комплексом навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретного навчального модуля, для чого лікарям-інтернам бажано використовувати: інтернет; бібліотечний фонд – наукову, фахову монографічну та періодичну літературу; відомчі накази, листи, розпорядження, уніфіковані протоколи; навчально-методичні матеріали. Працівникам кафедри також необхідно використовувати і такий метод керівництва роботою лікарів-інтернів, як консультування. Консультація може розглядатись як один з основних видів навчальних занять [6]. Під час консультації викладач допомагає лікарям-інтернам самостійно вивчати та вирішувати навчальні проблеми, вибирати ефективні методи роботи, орієнтувати їх на основні питання курсу навчання, які необхідно опрацювати найбільш глибоко, та надає відповіді на окремі питання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування.

Розглянувши деякі форми, методи та основні види самостійної роботи лікарів-інтернів, необхідно визначити вимоги до її змісту, організації та до методичного рівня. Визначаючи зміст самоосвіти лікарів-інтернів, необхідно:

– орієнтувати на самостійне вивчення першоджерел; орієнтувати на самостійну роботу з підручниками; ставити необхідні завдання; забезпечувати їх підручниками, навчальними посібниками та навчально-методичними матеріалами; надавати можливість отримати консультацію; контролювати об'єм навчальних завдань відповідно до часу, який відводиться на самостійну їхню роботу. Результати самостійної роботи лікарів-інтернів залежать також і від уміння працювати з першоджерелами, вести спостереження та записи, уміння зосереджено та уважно працювати, бути наполегливим в подоланні труднощів.

Практичними базами кафедри терапії і сімейної медицини ПО є центральна міська лікарня, поліклініка міста, жіноча консультація, амбулаторії сімейного лікаря, навчально-практичні бази ПМСД у сільській місцевості, де забезпечується засвоєння багатьох важливих моментів навчальної програми. Проведення практичних занять на цих базах дають лікарям-інтернам унікальну можливість опрацювати навички діагностики, лікування, диспансерного спостереження та профілактики захворювань в амбулаторно-поліклінічних умовах, навчатися самостійно налагоджувати контакт та вирішувати багато проблем хворих, пропагувати здоровий спосіб життя. Інтерни під час виконання практичних завдань згідно з планом навчання з того чи іншого циклу нашої багатопрофільної кафедри беруть участь у проведенні амбулаторного прийому під наглядом викладачів та колег (сімейного лікаря, дільничного акушера-гінеколога, хірурга, педіатра). Особливістю навчання в поліклініці чи амбулаторії сімейного лікаря є максимальна самостійність інтернів при роботі з хворими (амбулаторний прийом, обслуговування викликів, активні патронажі, участь у профоглядах).

Під час самостійної практичної роботи лікарів-інтернів

викладач здійснює індивідуальний нагляд та координує роботу в цілому, дає тактичні поради та конкретні рекомендації стосовно діагностики чи лікування за певних обставин. Серед настанов викладача особлива увага приділяється умінню лікаря-інтерна спілкуватися з пацієнтом, його родичами, колегами, встановлювати пріоритети і діяти на умовах партнерства з метою підвищення ефективності лікування захворювань. Така співпраця водночас забезпечує формування широкого спектра комунікативних умінь та навичок та розвиває аналітичне мислення. За умов постійної взаємодії лікаря-інтерна і пацієнта створюються умови для формування нового способу мислення майбутнього лікаря, що ефективно сприяє формуванню деонтологічних цінностей, навичок і вмінь.

Висновок

Отже, тільки у разі запровадження нових форм, методів, видів самостійної роботи лікар-інтерн здолає нелегку працю самоосвіти, тільки тоді вона стане привабливою та цілеспрямованою. Оволодіння лікарями-інтернами раціональними здібностями до розумових дій, культура розумової праці виявляються визначальними якостями у справі самостійної роботи.

Література

1. Зязюн І.А. Краса педагогічної дії : навч. посіб. для вчит. / І.А. Зязюн. – К. : Українсько-фінський інститут менеджменту і бізнесу, 2013. – 302 с.
2. Реорганізація первинної медико-санітарної допомоги населенню на засадах загальної лікарської практики / сімейної медицини : інструктивно-методичні матеріали для сімейних лікарів / за заг. ред. проф. В.М. Пономаренка. – К., 2001. – 186 с.
3. Про затвердження Концепції розвитку вищої медичної освіти України : наказ Міністерства охорони здоров'я і Академії медичних наук України №522/51 від 12.09.2008 р.
4. Яковлева О.О. Соціально-економічні передумови формування особистості спеціалістів у медицині / О.О. Яковлева, К.В. Півторак // Актуальні проблеми формування особистості лікаря у студентів-медиків : матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 23 березня 2011 року). – К., 2011. – С. 124.
5. Щербань П.М. Прикладна педагогіка : навч.-метод. посіб. / П.М. Щербань. – К. : Вища шк., 2011. – 215 с.
6. Лозниця В.С. Психологія і педагогіка : основні положення : навч. посібник для самост. вивчення дисципліни / В.С. Лозниця. – К. : ЕкסОб, 2012. – 304 с.

Кулаец В. М.

Самостоятельная практическая работа врачей – интернов
Ивано-Франковский национальный медицинский университет

Резюме. В работе рассматриваются различные аспекты самостоятельной работы врачей-интернов, что является важной составной частью учебного процесса и основным методом достижения компетентности будущего врача. Содержание самостоятельной работы врачей-интернов над конкретным модулем определяется тематическим планом изучения модуля, задачами и указаниями преподавателя. Соответственно, основной задачей сотрудников кафедры терапии и семейной медицины ПО становится передача врачам-интернам навыков к постоянному самообучению.

Ключевые слова: врач-интерн, учебный процесс, самостоятельная практическая работа.

V.M. Kulayets

Independent Practical Work of Interns

The Department of Therapy and Family Medicine (the Head of the Department – Professor L.V. Hlushko), Ivano-Frankivsk National Medical University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Abstract. Various aspects of the independent work of interns as an important part of the educational process and the main method of future doctor's competence achievement are considered. Content of interns' independent work on specific thematic plan module is determined by module objectives and teacher's tasks and guidance. Thus, the main task of the department staff is to teach the skills for continuous self-education to medical interns.

Keywords: intern, learning process, independent practical work.

Надійшла 18.05.2015 року.